

JUSTITIS MINISTERIET

Politi- og Strafferetsafdelingen

Dato: 26. oktober 2015
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsbeh: Tina Tolstrup Bak Jensen
Sagsnr.: 2015-731-0056
Dok.: 1769302

KOMMENTERET OVERSIGT

over

**høringssvar vedrørende forslag til lov om ændring af retsplejeloven
(Udtagelse af blodprøve, anklagemyndighedens deltagelse i retsmøder
via videokommunikation ved fristforlængelser m.v.)**

1. Høringen

Et udkast til lovforslag har i perioden fra den 22. september 2015 til den 20. oktober 2015 været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer mv.:

Østre og Vestre Landsret, samtlige byretter, Domstolsstyrelsen, Rigsadvokaten, Rigspolitiet, Den Danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Direktoratet for Kriminalforsorgen, Foreningen af Offentlige Anklagere, Politiforbundet, Fængselsforbundet, Advokatrådet, Danske Advokater, Danske Bioanalytikere, Dansk Laborant-Forening, Dansk Paramedicinsk Selskab, Dansk Sygeplejeråd, Foreningen af Danske Lægestuderende, Landsforeningen af Forsvarsadvokater, Amnesty International, Dansk Flygtningehjælp, Danske Regioner, Det Kriminalpræventive Råd, Institut for Menneskerettigheder, Justitia, KL, Lægeforeningen, Retspolitisk Forening og Landsforeningen KRIM.

Det bemærkes, at et udkast til lovforslagets punkt om udtagelse af blodprøve, jf. pkt. 2.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger, i perioden fra den 6. februar 2015 til den 6. marts 2015 har været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer mv.:

Østre og Vestre Landsret, samtlige byretter, Domstolsstyrelsen, Rigsadvokaten, Rigspolitiet, Den Danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Foreningen af Offentlige Anklagere,

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Politiforbundet, Advokatrådet, Danske Advokater, Danske Bioanalytikere, Dansk Laborant-Forening, Dansk Paramedicinsk Selskab, Dansk Sygeplejeråd, Foreningen af Danske Lægestuderende, Landsforeningen af Forsvarsadvokater, Amnesty International, Danske Regioner, Det Kriminalpræventive Råd, Institut for Menneskerettigheder, Justitia, KL, Lægeforeningen og Retspolitisk Forening.

Justitsministeriet har modtaget høringssvar fra:

Østre Landsret, Vestre Landsret, byretterne, Domstolsstyrelsen, Rigsadvokaten, Den Danske Dommerforening, Rigspolitiet, Den Danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Direktoratet for Kriminalforsorgen, Foreningen af Offentlige Anklagere, Politiforbundet, Fængselsforbundet, Advokatrådet, Danske Bioanalytikere, Foreningen af Danske Lægestuderende, Danske Regioner, Det Kriminalpræventive Råd, Institut for Menneskerettigheder, KL, Lægeforeningen, Retspolitisk Forening og Erhvervsstyrelsen.

Nedenfor er gengivet de væsentligste punkter i de modtagne høringssvar.

Justitsministeriets bemærkninger til høringssvarene er angivet med kursiv.

2. Høringssvarene

Østre og Vestre Landsret, Domstolsstyrelsen, Rigsadvokaten, Den Danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Direktoratet for Kriminalforsorgen, Politiforbundet, Det Kriminalpræventive Råd, Institut for Menneskerettigheder, KL og Erhvervsstyrelsen har ikke bemærkninger til lovforslaget.

Foreningen af Offentlige Anklagere bemærker, at foreningen ser positivt på forslaget.

Byretterne bemærker, at forslaget ikke vil indebære, at der skal anvendes færre ressourcer ved domstolene.

2.1. Udtagelse af blodprøve

Rigspolitiet bemærker, at sundhedslovgivningens betingelser efter Rigspolitiets vurdering med hensyn til instruktion og tilsyn mv. er fuldt tilstrækkelige til at sikre, ikke alene at blodprøveudtagning i givet fald sker

sundhedsmæssigt forsvarligt, men også at blodprøven udtages på en sådan fagligt kompetent måde, at blodprøven vil kunne anvendes som bevis i en straffesag.

Fængselsforbundet finder forslaget bekymrende, idet forbundet bemærker, at de indsatte i kriminalforsorgens institutioner spænder bredt, og at der er indsatte med massive misbrugsproblemer, hvorfor der ses at være en betydelig risiko for øgning af smitterisiko og fejl ved brugen af medhjælpere uden relevant sundhedsfaglig uddannelse.

Lægeforeningen og **Foreningen af Danske Lægestuderende** finder det fornuftigt, at også andet sundhedsfagligt personale end læger kan udtage blodprøver efter retsplejelovens regler, når det sker i henhold til reglerne om delegation af forbeholdt sundhedsfaglig virksomhed. Foreningen forudsætter, at tilrettelæggelsen af opgaven sker i henhold til reglerne i bekendtgørelse nr. 1219 af 11. december 2009 om autoriserede sundhedspersoners benyttelse af medhjælp (delegation af forbeholdt sundhedsfaglig virksomhed) og Sundhedsstyrelsens vejledning nr. 115 af 11. december 2009 om autoriserede sundhedspersoners benyttelse af medhjælp. Foreningen af Danske Lægestuderende påpeger endvidere behovet for grundig instruering og proceduren for tilkaldelse af en læge i tvivlstilfælde.

Danske Regioner finder det som udgangspunkt fornuftigt, at der åbnes for muligheden for delegation af blodprøveudtagning til flere faggrupper. Danske Regioner bemærker, at muligheden for at delegerer særligt i forhold til hospitalsansatte læger er begrænset, da udtagelse af blodprøve som tvangsindgreb ikke indgår i en hospitalsudredning, hvorfor lægen ikke vil kunne delegerer opgaven til andre ansatte på hospitalet. Danske Regioner opfordrer til, at der indledes drøftelser om, hvorvidt opgaven på sigt mere hensigtsmæssigt kunne løses i sygehusvæsenet.

Danske Bioanalytikere støtter den foreslåede ændring af retsplejeloven og finder det naturligt, at bioanalytikere fremadrettet overtager opgaven fra lægen, da bioanalytikere er uddannet til at tage blodprøver på en fagligt kompetent måde og derfor også er den faggruppe, som i dag står for opgaven i sundhedsvæsenet efter generelt delegeret virksomhed fra læger. Danske Bioanalytikere anbefaler, at de enkelte politikredse indgår aftale med de klinisk biokemiske afdelinger på sygehusene, samt at ordet ”medhjælp” erstattes af ”andet sundhedspersonale”.

Den foreslåede præcisering af retsplejeloven vedrører alene blodprøver, der med hjemmel i retsplejelovens kapitel 72 udtages som led i efterforskningen af et strafbart forhold.

Med lovforslaget præciseres det, at den læge, der medvirker ved udtagelsen af en sådan blodprøve, kan delegerer udtagelsen af blodprøven til en medhjælp. Heri ligger, at delegation af udtagelsen af en blodprøve kan ske i det omfang og på de betingelser, som følger af sundhedslovgivningen, herunder bl.a. den af Sundhedsstyrelsen udstedte bekendtgørelse nr. 1219 af 11. december 2009 om autoriserede sundhedspersoners benyttelse af medhjælp (delegation af forbeholdt sundhedsfaglig virksomhed) og Sundhedsstyrelsens vejledning nr. 115 af 11. december 2009 om autoriserede sundhedspersoners benyttelse af medhjælp.

Som anført i lovforslagets almindelige bemærkninger, jf. pkt. 2.1.1.2, skal en læge, der generelt eller konkret delegerer kompetencen til udtagelse af blodprøver til en medhjælp, sikre sig, at medhjælpen er kvalificeret til og har modtaget instruktion i at udføre opgaven. Lægen skal endvidere i fornødent omfang føre tilsyn med medhjælpens udførelse af opgaven.

Som endvidere anført i lovforslagets almindelige bemærkninger, jf. pkt. 2.1.3, forudsættes det, at den praktiske organisering af opgaven drøftes nærmere mellem politiet og de relevante myndigheder.

Retspolitisk Forening anfører, at det bør præciseres, at lægen skal være personligt til stede ved sin vurdering af, om indgrebet kan foretages af en medhjælp, såfremt den, indgrebet retter sig imod, sætter sig fysisk til modværge.

Hvis den, der skal have udtaget en blodprøve, fysisk modsætter sig blodprøveudtagningen, og der derfor opstår spørgsmål om at gennemføre blodprøveudtagningen ved magtanvendelse, skal den læge, der efter § 792 e, stk. 3, 1. pkt., medvirker ved udtagelsen af blodprøven, konkret vurdere, om indgrebets gennemførelse er lægeligt forsvarlig, jf. retsplejelovens § 792 e, stk. 3, 2. pkt. (som ikke foreslås ændret). Blodprøven vil i sådanne situationer ikke kunne udtages af en medhjælp i kraft af en generel delegation fra en læge, idet lægen i givet fald i overensstemmelse med gældende ret personligt skal vurdere, om udtagelse af blodprøven ved magtanvendelse i den konkrete situation vil være lægeligt forsvarlig. Hvis lægen i en sådan situation konkret finder det forsvarligt, vil lægen

imidlertid fortsat kunne anvende medhjælp til selve udtagelsen af blodprøven.

Som anført ovenfor skal en læge, der generelt eller konkret delegerer kompetencen til udtagelse af blodprøver til en medhjælp, sikre sig, at medhjælpen er kvalificeret til og har modtaget instruktion i at udføre opgaven, ligesom lægen i fornødent omfang skal føre tilsyn med medhjælpens udførelse af opgaven.

Udtagelse af blodprøve efter retsplejelovens regler vil således altid i overensstemmelse med sundhedslovgivningen ske på lægens ansvar.

Der er på den baggrund efter Justitsministeriets opfattelse ikke behov for en sådan indskrænkning i sundhedslovgivningens adgang til delegation, som forslaget om krav om, at lægen skal være fysisk til stede, ville indebære.

2.2. Anklagemyndighedens deltagelse i retsmøder via videokommunikation ved fristforlængelser

Retspolitisk Forening finder, at det ud fra en betragtning om ligevægt i retsplejen mellem forsvarer og anklager kan betragtes som en forbedring, at anklageren ikke under videofremstillinger befinder sig i retssalen sammen med dommeren, når forsvareren og sigtede ikke er fysisk til stede.

2.3. Tolkens deltagelse i retsmøder via videokommunikation ved fristforlængelser

Advokatrådet anfører, at forslaget kan indebære en forringet retssikkerhed for den sigtede. Advokatrådet påpeger, at det er meget vigtigt for retssikkerheden, at der tolkes korrekt, og at tolken og den sigtede forstår hinanden. Erfaringsmæssigt stiller tolken ofte uddybende spørgsmål til en sigtet for at være sikker på en korrekt opfattelse, men dette kan besværliggøres, hvis tolken ikke er i samme rum som den sigtede, der også ofte anvender mimik mv. til uddybning af et spørgsmål, der kan gå tabt via videotolkning. Advokatrådet finder derfor, at tolken – som det også følger af den nuværende ordning – skal befinde sig samme sted som den tiltalte, medmindre det er forbundet med uforholdsmæssige vanskeligheder.

Som anført i lovforslagets almindelige bemærkninger, jf. pkt. 2.2.2 og 2.3.2, blev der i forbindelse med "video3-projektet" bl.a. udarbejdet "Praktiske retningslinjer for fristforlængelsessager" af 18. september 2014. Retningslinjerne blev udarbejdet på baggrund af et arbejdsgruppemøde med deltagere fra anklagemyndigheden, forsvarerne, domstolene og Direktoratet for Kriminalforsorgen. Af de praktiske retningslinjer for fristforlængelsessager fremgår det, at det er det praktiske udgangspunkt, at forsvareren og tolken skal sidde samme sted. Arbejdsgruppen pegede på, at det ikke i alle tilfælde i praksis synes forsvarligt, at tolken skal sidde alene sammen med en sigtet i et aflåst lokale, når forsvareren ikke er til stede, ligesom tolken skal kunne tolke, hvis forsvareren ønsker at tale fortroligt med sin klient (og der derfor f.eks. ikke kan være arresthuspersonale til stede).

I forbindelse med gennemførelsen af "video3-projektet" har det vist sig hensigtsmæssigt, at tolken kan deltage fra retten, hvorfra også forsvareren oftest deltager. Den samme tolk kan dermed også anvendes i flere sager, hvor der tales samme sprog, samt i sager med flere sigtede i samme sag, og hvor de sigtede befinder sig i forskellige arresthuse.

Med lovforslaget foreslås det at tilpasse retsplejelovens § 149, stk. 7, til det praktiske udgangspunkt, der er aftalt mellem de relevante parter – herunder forsvarsadvokaterne.

Bestemmelsen forudsættes anvendt i overensstemmelse med de praktiske retningslinjer for retsmøder om fristforlængelser, således at udgangspunktet er, at tolken skal befinde sig samme sted som forsvareren, men tolken vil også kunne deltage fra et andet sted, hvis retten konkret finder det mest hensigtsmæssigt.

Det forudsættes endvidere, at retten som forudsat i forarbejderne til den gældende § 149, stk. 7, i sin vurdering af, hvor tolken skal befinde sig i en konkret sag, inddrager den sigtedes eventuelle interesse i at befinde sig samme sted som tolken.

2.4. Anklagemyndighedens påtalekompetence mv.

Ingen bemærkninger

3. Lovforslaget

Det fremsatte lovforslag svarer med visse redaktionelle ændringer til det udkast, der har været i høring.